

30.7.2014

PAZIŅOJUMS KOMITEJAS LOCEKĻIEM

Temats: Lūgumraksts Nr. 1274/2013, ko *CERMI* komitejas vārdā iesniedza Spānijas valstspiederīgais *Luis Cayo Perez Bueno*, par gaisa pārvadātāju veiktu diskrimināciju pret pasažieriem ar invaliditāti un Regulu (EK) Nr. 1107/2006

1. Lūgumraksta kopsavilkums

Lūgumrakstu iesniedza Spānijas apvienība *CERMI* (*Comité español de representantes de personas con discapacidad*).

Minētā apvienība izsaka nosodījumu par diskrimināciju, ko gaisa pārvadātāji vērš pret pasažieriem ar invaliditāti, bieži neļaujot šādiem pasažieriem iekāpt savās lidmašīnās. Tāpēc apvienība aicina pārskatīt Regulu (EK) Nr. 1107/2006.

Saskaņā ar *CERMI* norādīto informāciju minētajā regulā ir ietverti daži diskriminējoši punkti, īpaši atļaujot gaisa pārvadātājiem: atteikt iekāpšanu personām ar invaliditāti drošības nolūkos; pieprasīt, lai personas ar invaliditāti tiktu pavadītas; noteikt laikposmu, kādā var lūgt palīdzību lidostā. *CERMI* apgalvo, ka Regulas (EK) Nr. 1107/2006 pārskatīšanu vajadzētu pamatot uz ASV tiesību aktiem, kuros, iespējams, tiek efektīvi aizsargātas personu ar invaliditāti tiesības.

2. Pieņemamība

Atzīts par pieņemamu 2014. gada 3. aprīlī. Komisijai pieprasīta informācija saskaņā ar Reglamenta 216. panta 6. punktu.

3. Komisijas atbilde, kas saņemta 2014. gada 30. jūlijā

Eiropas Parlamenta un Padomes 2006. gada 5. jūlija Regulas (EK) Nr. 1107/2006 par invalīdu un personu ar ierobežotām pārvietošanās spējām tiesībām, ceļojot ar gaisa transportu, tiešais nolūks un mērķis ir aizsargāt šos pasažierus no diskriminācijas un ļaut viņiem ceļot ar gaisa transportu tāpat kā citiem pasažieriem. Saskaņā ar Komisijas apņemšanos, ko tā pauda 2011. gada aprīļa ziņojumā (COM(2011)0166) par Regulas (EK) Nr. 1107/2006 piemērošanu, un nolūkā turpmāk uzlabot minētās regulas piemērošanu Komisija 2012. gada jūnijā publicēja skaidrojošas pamatnostādnes, lai atvieglotu piemērošanu gaisa transporta pakalpojumu sniedzējiem un pasažieriem ar invaliditāti¹. Minētās pamatnostādnes tika izstrādātas sadarbībā ar ieinteresētajām personām, īpaši ar invalīdu pārstāvjiem (Eiropas Forums cilvēkiem ar invaliditāti), kuri tās pilnībā apstiprināja. Saskaņā ar statistikas datiem, ko Komisijai sniegušas par Regulas (EK) Nr. 1107/2006 īstenošanu atbildīgās valsts varas iestādes (īstenošanas iestādes), sūdzību skaits par problēmām saistībā ar minētās regulas piemērošanu kopumā ir ļoti zems.

Saskaņā ar regulas 3. pantu pasažieriem netiek atteikta rezervācija vai iekāpšana gaisa kuģī, par iemeslu minot personas invaliditāti vai ierobežotas pārvietošanās spējas. Regulas 4. pants noteiktos apstākļos paredz atkāpes no pārvadāšanas tiesībām, īpaši, „*lai ievērotu piemērojamās drošības prasības, ko nosaka starptautiskie, Kopienas vai valstu tiesību akti, vai lai ievērotu drošības prasības, ko nosaka iestāde, kura izdeva gaisa kuģu ekspluatanta apliecību attiecīgajam gaisa pārvadātājam*”. No tā izriet, ka drošības prasības nosaka ārējas kompetentās iestādes (nevis gaisa pārvadātāji) un to mērķis ir garantēt drošību visiem gaisa kuģa pasažieriem un tā apkalpei. Drošībai jābūt arī invalīdu un viņus pavadāšo personu prioritātei.

Arī uz ASV gaisa pārvadātājiem tāpat attiecas tiesību akti drošības jomā (sk. ASV Transporta departamenta Federālo noteikumu kodeksa (CFR) 14. sadaļas 382. daļas „Diskriminācijas invaliditātes dēļ aizliegums gaisa pārvadājumos” 382.3 punkta par piemērojamību d) apakšpunktu: „*Nekas no šajā daļā minētā nesniedz atļauju vai neparedz pārvadātājam atkāpties no jebkādiem piemērojamiem FAA drošības noteikumiem,*” — un 382.31 punkta par pārvadāšanas atteikumu d) apakšpunktu: „*Pārvadātāja personāls (..) ikvienam pasažieriem var atteikt pārvadājuma veikšanu drošības apsvērumu dēļ (..)*”).

Attiecībā uz jautājumu par pavadāšajām personām Regulas (EK) Nr. 1107/2006 4. panta 2. punktā ir noteikts, ka tām tiek prasīts tikai ievērot piemērojamās drošības prasības. Iepriekš minētās skaidrojošās pamatnostādnes sniedz turpmākus paskaidrojumus par šo tematu saskaņā ar pamatnostādņu 5. jautājumu (Q5), uzsverot nepieciešamību pavadāšajām personām tikai ievērot piemērojamās drošības prasības. Turklāt šajās pamatnostādnēs Komisija iesaka, ka gadījumā, ja gaisa pārvadātāji pieprasa, lai personas ar invaliditāti tiktu pavadītas, pavadāšajām personām vajadzētu piedāvāt iespēju ceļot bez maksas vai par samazinātu cenu.

Līdzīgas prasības pastāv arī iepriekš minētajos ASV tiesību aktos, proti, 382.35 punkta par pavadāšajām personām b) apakšpunktā, kurā noteikts, ka pārvadātāji var pieprasīt, lai invalīdi ceļotu kopā ar pavadāšo personu, ja tas nepieciešams drošības apsvērumu dēļ.

Iepriekšēja informēšana par nepieciešamību pēc palīdzības saskaņā ar Regulas (EK)

¹ SWD(2012)0171 final http://ec.europa.eu/transport/themes/passengers/air/doc/prm/2012-06-11-swd-2012-171_en.pdf.

Nr. 1107/2006 7. panta 1. punktu ir būtisks elements pakalpojumu ķēdē, lai sniegtu iespēju gaisa transporta pakalpojumu sniedzējiem pienācīgi sagatavoties un nodrošināt nepieciešamo palīdzību saskaņā ar labākajiem iespējamajiem apstākļiem, kas ir paša pasažiera interesēs, kuram nepieciešama palīdzība ceļojot. Tomēr regula arī paredz atbilstošu palīdzību gadījumos, kad nav sniegta iepriekšēja informācija, saskaņā ar 7. panta 3. punktu, kurā noteikts, ka gadījumos, ja paziņojums nav sniegts „*lidostas vadības dienests iespēju robežās sniedz (...) palīdzību*”, lai pasažieris varētu lidot. Jēdziens „iespēju robežās” plašāk ir izskaidrots skaidrojošo pamatnostādņu 7. jautājumā (Q7), īpaši attiecībā uz iepriekšēja paziņojuma sniegšanai nepieciešamo līdzekļu pieejamību reģistrācijas laikā (tīmekļa vietne, tālrunis), kā arī uz to, ka iepriekšēja paziņojuma sniegšanai vienmēr jābūt pieejamai bez papildu maksas.

ASV tiesību aktos saskaņā ar 382.33 punktu arī noteikta prasība pēc iepriekšēja paziņojuma sniegšanas vairākās situācijās, īpaši gadījumos, kad jāpārvadā elektroniskais ratiņkrēsls vai citas bīstamas ierīces (piemēram, baterijas, skābekļa balons utt.), kad lidmašīnas salonā ir nepieciešams ratiņkrēsls vai kopā ceļo invalīdu grupas.

Secinājums

Komisija pašlaik nesaskata nepieciešamību tuvākā vai tālākā nākotnē pārskatīt Regulu (EK) Nr. 1107/2006 šādu iemeslu dēļ:

- saskaņā ar pieejamo informāciju īstenošanas iestādes saņem ļoti maz sūdzību par Regulas (EK) Nr. 1107/2006 neveiksmīgu darbību;
- regula, kā arī 2012. gada skaidrojošās pamatnostādnes netika uzskatītas par diskriminējošām, bet gan vērtētas atzinīgi, īpaši no Eiropas invaliditātes organizāciju pārstāvju puses, saredzot tajās iespēju uzlabot invalīdu ceļošanas pieredzi un sniegt šīm personām iespēju izmantot gaisa transportu tāpat kā citiem pasažieriem;
- ASV tiesību aktos, ko lūgumraksta iesniedzējs min kā labākās prakses piemēru, ir noteiktas līdzīgas prasības kā pašlaik spēkā esošajos ES tiesību aktos.